

inyong bation ang kapait sa pagpahimutang sa mga tambag sa Dios sa walay kapuslanan, sa paglapas sa labing sagrado nga mga saad nga nahimo atubangan sa Dios, sa pagsalig sa inyong kaugalingong paghukom, o sa pagpanghambug sa inyong kaugalingong kaalam.

Kon mao kini ang nahitabo, moawhag ko kaninyo sa paghinulsol ug sa pagbalik ngadto sa saktong dalan.

Usa ka higayon ang usa ka apo mitawag sa iyang lolo aron sa pagtimbaya kaniya og happy birthday. Nangutana siya kaniya pila na iyang edad. Miingon siya nga nakaabut na siya og 70 ka tuig. Ang iyang apo mihunahuna sa makadiyot ug dayon nangutana, “Lolo, nagsugod gyud ka sa 1?”

Panahon sa pagkabata ug kabatanonan, ang mga tawo nagtuo nga dili gyud sila matigulang; ang ideya sa kamatayon wala pa gyud mogamut—alang ra na sa mga tigulang kaayo—ug ang pag-abot ana nga punto dugay pa kaayo. Sa paglabay sa panahon, mga bulan ug kapanahunan nanglabay hangtud ang mga kunot mosugod pagpanggawas, mosugod na og kaluya, magkadaghan na ang pagpa-check up ngadto sa doktor, ug uban pa.

Moabut ang adlaw nga makigtagbo kita pag-usab sa atong Manunubos ug Manluluwas, si Jesukristo. Mangamuyo ko nga nianang sagrado ug halangdong okasyon makaila kita kaniya tungod sa atong kahibalo mahitungod Niya ug tungod sa atong pagsunod sa Iyang mga pagtulun-an. Iyang ipakita kanato ang mga marka sa Iyang mga kamot ug tiil, ug maghiusa kita sa malungtarong paggakos, mohilak sa kalipay kay misunod sa Iyang dalan.

Magpamatuod ko ngadto sa upat ka suok sa kalibutan nga si Jesukristo buhi. Nag-awhag Siya kanato, “Patalinghug, O kamo nga mga nasud sa yuta, ug paminaw sa mga pulong sa Dios kinsa nagbuhat kaninyo” (D&P 43:23). Unta aduna kitay kapasidad sa pag-ila, pagpatalinghug, pagsabut, ug saktong paghubad sa mensahe sa “Dios kinsa nagbuhat [kanato]” aron dili mahisalaag gikan sa Iyang dalan, ako naghangyo sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

Ni Elder W. Craig Zwick
Sa Seventy

Unsa May Imong Gihunahuna?

Mohangyo ko ninyo sa pagbansay nga malumong mangutana niining pangutana, kabahin sa kasinatian sa uban: “Unsa may imong gihunahuna?”

Mga kwarenta ka tuig na ang milabay, misaka ko sa draybanan sa 18-wheeler nga semitruck uban sa matahum nakong asawa, si Jan, ug sa among gamayng anak, si Scotty. Among ihatud ang bug-at nga kargamento para sa konstruksyon ngadto sa lain-laing estado.

Kaniadto pwede ra nga walay seat belt o walay lingkuranan sa bata. Gigunitan ra sa akong asawa ang pinangga namong anak. Miingon siya “Pagkahabog niini” nakahatag unta ni nako og ideya sa iyang gibati nga kabalaka.

Dihang milugsong mi sa makasaysayanong Donner Pass, diha sa usa ka lugsungon nga bahin sa highway, ang atubangan nga bahin sa semitruck kalit lang ug wala damhang grabe nga mi-aso. Lisud nga makakita sa dalan, ug naglisud mi og ginhawa.

Sa kabug-at sa sakyanan, ang mga brake dili paigo aron mapahinay dayon ang pagdagan. Gigamit ang engine brake ug gibalhin ang kambyo, naratol kong misulay sa pagpahunong.

Mopadaplin na unta ko sa karsada, apan sa wala pa mahingpit ang akong

paghunong, giablihan sa akong asawa ang pultahan ug milukso nga naggakos sa among anak. Wala koy nahimo nga nagtan-aw nila nga nali-gid sa yuta.

Dihang mihunong na, milayat ko gikan sa nag-aso nga sakyanan. Tungod sa grabeng kabalaka, gidagan nako ang kabatoan ug kasagbutan ug sila akong gigakos. Ang bukton ug siko ni Jan nasamad ug nagkadugo, apan salamat nalang kay siya ug ang among anak nagginhawa pa. Gigakos lang nako sila og hugot samtang ang abug sa highway nawagtang.

Dihang naulian na ang akong kakulba ug gininhawa, misingka ko, “Unsa may imong gihunahuna? Kahibalo ka ba unsa to kapeligro? Mahimo mong mamatay!”

Mitan-aw siya nako, midagayday ang luha sa iyang nagkabuling nga aping, ug misulti og usa ka butang nga nakatandog og maayo sa akong kasingkasing ug klaro nakong mahinum-duman: “Naninkamot kong maluwas atong anak.”

Nakaamgo ko dayon nga naghunahuna siya nga nasunog ang makina,

nahadlok nga mobuto kini, ug mangamatay mi. Hinoon, ako, nasayud nga elektrikal ang problema—peligro apan dili makamatay. Gitan-aw nako akong pinalanggang asawa, malumong gihapuhap ang ulo sa among anak, ug naghunahuna unsa nga matang sa babaye nga mohimo og ingon kaisug.

Kini nga sitwasyon sama ra gyud unta ka peligro sa pagkadaut sa among makina. Mapasalamaton, human sa igong panahon nga wala magtingganay, nagtuo ko nga siya ang sayop ug siya nagtuo nga akoy sayop, sa katapusan amo nang napagawas ang mga pagbati nga hinungdan sa among panaglalis. Ang paghigugmaay ug kabalaka aron maluwas ang usag usa nakapugong niining peligro nga insidente nga moguba sa giumama namong kaminyoon.

Mipasidaan si Pablo, “Kinahanglang walay sulting [masakit] nga magagula gikan sa inyong baba, kondili kanang mga maayo lamang [ug] makapalig-on ug angay sa higayon, aron makahatag kinig kaayohan ngadto sa mga magapatalinghug” (Mga Taga-Efeso 4:29). Ang iyang mga pulong mihatag og katin-awan.

Para ninyo unsay ipasabut sa “walay sulting [masakit]”? Tanan kita nakasulay nga mobati og grabeng kasuko—sa kaugalingon ug sa uban. Makakita kita og wala mapugngi nga kasuko sa publikong mga dapit. Nakasinata kita og daw “makapasakit” sa emosyon atol sa mga sport, sa natad sa politika, ug bisan gani sa atong panimalay.

Usahay ang mga anak mosulti og sakit ngadto sa mapinanggaong mga ginikanan. Ang magtiayon, kinsa dunay susama ka buhong ug pinakanindot nga kasinatian, mawad-an sa panan-awon ug pailub sa usag usa ug magpalabwanay sa tingog. Tanan kita, bisan mga anak sa pakigsaad sa mapinanggaong Langitnong Amahan, nagmahay sa wala hunahunaa nga paghukom ug mosulti og ngil-ad nga mga pulong sa wala pa nato masabti nga panglantaw sa uban. Tanan kita may oportunidad sa pagkat-on kon sa unsang paagi ang makadaut nga pulong mosangput sa peligro ngadto sa makamatay nga sitwasyon.

Ang bag-o lang nga sulat sa Unang Kapangulohan nag-ingon, “Ang ebanghelyo ni Jesukristo nagtudlo nato sa

paghigugma ug pagtagad sa tanan uban sa kamabination ug pagtahud—bisan kon supak kita” (First Presidency letter, Ene. 10, 2014). Pagkanindot nga pahinumdom nga kita makahimo ug kinahanglang moapil sa nagpadayon nga sibil nga pag-istoryahanay, ilabi na kon atong lantawon ang kalibutan sa managlahi nga panglantaw.

Ang tagsulat sa Proverbio mitambag, “Ang tubag nga malumo maka-hupay sa kapungot: apan ang pulong nga mahait makapapukaw sa kasuko” (Proverbio 15:1). Ang “tubag nga malumo” tubag nga may katarungan—mabinantayong mga pulong gikan sa mapainubsanong kasingkasing. Wala ni magpasabut nga dili ta kapamulong og direkta o ikompromiso ang doktrinal nga kamatuoran. Ang mga pulong nga may direktang impormasyon mamahimo nga usa ka malumo sa espiritu.

Ang Basahon ni Mormon adunay talagsaong ehemplo sa pinulongan kabahin sa panagsumpaki sa magtiayon. Ang mga anak ni Sariah ug Lehi gipabalik sa Jerusalem sa pagkuha sa mga palid nga tumbaga ug wala mauli. Nagtuo si Sariah nga nameligro ang iyang mga anak, ug nasuko siya ug nangita og tawo nga basulon.

Paminawa ang istorya gikan sa panglantaw sa iyang anak nga si Nephi: “Kay [ang akong inahan] nagdahum nga kami nangamatay didto sa kamingawan; ug siya usab nagmulo batok sa akong amahan, nagsulti kaniya nga siya usa ka tawo nga may panan-awon; nag-ingon: Tan-awa ikaw midala kanamo gikan sa yuta sa among kabilin, ug ang akong anak nga mga lalaki wala na, ug kita mangamatay sa kamingawan” (1 Nephi 5:2).

Karon, atong ikonsiderar unsay gihunahuna ni Sariah. Nabalaka siya sa iyang mga anak nga mga palaaway nga mibalik sa dapit diin gihulga ang kinabuhi sa iyang bana. Ug iyang gibaylo ang matahum niyang balay ug mga higala sa usa ka tolda sa layo nga kamingawan sa panahon nga siya mahimo pang manganak. Grabe nga naugtug tungod sa kabalaka, ingon og bayanihon siyang miambak, nga walay igong rason, gikan sa habog

nga nameligrong sakyanan aron panalipdan iyang pamilya. Gipahayag ang makatarungang kabalaka ngadto sa iyang bana pinaagi sa kasuko ug pagduha-duha ug pasangil—pinulongan diin ang tanang katawhan ingon og hanas na kaayo niini.

Si propetang Lehi naminaw sa kabalaka sa tinubdan sa kasuko sa iyang asawa. Dayon mihatag siya sa disiplinadong tubag gamit ang manggiloy-ong pinulongan. Una, gidawat niya ang kamatuoran kon unsa ang napanglantawan ni Sariah: “Ug . . . ang akong amahan misulti kaniya nga nag-ingon: Ako nahibalo nga ako usa ka tawo nga may panan-awon; . . . apan [kon ako] nagpabilin unta sa Jerusalem, [kita] namatay uban sa akong mga kaigsoonan” (1 Nephi 5:4).

Dayon gisulti sa iyang bana ang iyang kabalaka bahin sa kaayohan sa iyang mga anak, sama sa walay pagpanuko nga gipamatuod kaniya sa Espiritu Santo, nag-ingon:

“Apan tan-awa, ako nakapanag-iya og usa ka yuta sa saad, ug niini nga mga butang ako nalipay; oo, ug ako nasayud nga ang Ginoo moluwas sa akong anak nga mga lalaki gikan sa mga kamot ni Laban. . . .

“Ug human niini nga matang sa sinultihan sa akong amahan, si Lehi, mialam-alam aron pagdasig sa akong inahan . . . mahitungod kanamo” (1 Nephi 5:5–6).

Dako ang panginahanglan karon sa mga lalaki ug babaye nga mopalambo og pagtahud sa usag usa sa magkalahi nga pagtuo ug kinaiya ug

sa managsukwahi kaayo nga mga tinguha. Lisud ang pagkahibalo sa tanang mosulod sa atong hunahuna ug kasingkasing o gani ang hingpit nga pagsabot kon unsa nga mga pagsulay ug pagpili ang atubangon.

Bisan pa, unsay mahitabo sa “sulting [masakit]” nga gihisgutan ni Pablo kon sa atong kaugalingon naglakip kini una sa pagkamabination ug pagsabot sa mga kasinatian sa uban? Nag-angkon sa akong kaugalingon nga dili pagkahingpit ug mga kahuyang, mohangyo ko ninyo sa pagbansay nga malumong mangutana niining pangutana, kabahin sa kasinatian sa uban: “Unsa may imong gihunahuna?”

Nahinumdom ba mo nga ang Ginoo misurpresa ni Samuel ug ni Saul pinaagi sa pagpili og usa ka bata nga tigbalantay sa karnero, si David sa Bethlehem, isip hari sa Israel? Ang Ginoo miingon sa Iyang propeta,

“Kay ang Ginoo nagatan-aw dili ingon sa makita sa tawo; kay ang tawo nagatan-aw sa panagway sa gaw-as, apan ang Ginoo nagatan-aw sa kasingkasing” (1 Samuel 16:7).

Sa dihang ang among trak grabe nga mi-aso, ang akong asawa mihimo sa iyang kinaisugan nga mahunahuna sa pagpanalipod sa among anak. Ako sab nanalipod pinaagi sa pagduha-duha sa iyang pagpili. Makatingala, dili igsapayan kon si kinsa ang mas husto. Ang importante mao ang pagpaminaw sa usag usa ug pagsinabtanay sa matag usa nga panglantaw.

Ang kaandam nga mosabot sa panglantaw sa uban makausab sa “sulting [masakit]” ngadto sa “makahatag [og] kaayohan.” Si Apostol Pablo nakasabot niini, ug sa pipila ka dapit kitang tanan makasinati sab niini. Tingali dili kini makausab o makasulbad sa problema, apan ang mas importante mao ang posibilidad nga ang paghatag og kaayohan makausab nato.

Mopamatuod ko nga kita “makahatag [og] kaayohan” pinaagi sa malumong pinulongan kon ang naamumahang gasa sa Espiritu Santo modulot sa atong kasingkasing nga makasabot sa pagbati ug sa ideya sa uban. Kini makapahimo nato nga mausab ang peligrong mga sitwasyon ngadto sa pagkabalaan. Ako mopamatuod kabahin sa usa ka mahigugmaong Manluluwas kinsa “nagatan-aw sa [atong] kasingkasing” ug nahibalo unsay atong gihunahuna. Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

